

Vlaams
Parlement

stuk **2496** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 12 maart 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van de dames Marijke Dillen en Katleen Martens en
de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen, Jan Penris, Filip Dewinter en
Joris Van Hauthem

betreffende de problematiek van de te zware boekentassen

TOELICHTING

De eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het basisonderwijs bevatten een uitdrukkelijke verwijzing naar een gezonde en veilige levensstijl. Ook in de eindtermen Gezondheidseducatie voor het secundair onderwijs wordt expliciet onder ‘rust, beweging, houding’ gesteld dat de leerlingen een goede sta-, zit- en tilhouding moeten kunnen demonstreren.

Een ernstig en blijvend probleem in verband met de eindtermen en ontwikkelingsdoelstellingen zijn de te zware boekentassen van de leerlingen. Uit onderzoek en weging is gebleken dat in meer dan 55% van de gevallen boekentassen bij leerlingen in het lager onderwijs veel te zwaar zijn. Na vroeger onderzoek, dat werd uitgevoerd in verschillende onderwijsnetten, heeft men geconstateerd dat meer dan de helft van de boekentassen een voor de leerlingen aanvaardbaar gewicht overschrijdt. Een gemiddelde boekentas weegt acht tot tien kilo, terwijl die maximaal vijf kg zou mogen wegen (ongeveer 10% van het lichaamsgewicht). Een andere constatering was dat jongens en meisjes even zware boekentassen dragen. Auto- of busgebruikers zeulen meer gewicht mee dan voetgangers of fietsers.

Een goede schooltas mag niet zwaarder zijn dan een tiende van het eigen lichaamsgewicht. Wanneer de boekentas zwaarder is, kan dat leiden tot gezondheidsproblemen, vooral rugproblemen. Streven naar rughygiëne bij leerlingen moet een constant aandachtspunt zijn. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van ouders, scholen en leerkrachten om het gewicht van de boekentassen zoveel mogelijk te beperken. Ook de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) hebben ter zake een verantwoordelijkheid. Ze kunnen aan gezondheids promotie doen en initiatieven ondersteunen die de gezondheidstoestand van de leerlingen bevorderen. Dat past in de opdracht ‘preventieve gezondheidszorg’. Een thema als het overgewicht van de boekentassen en de bedreiging van de gezondheidstoestand van jongeren valt onder de vraaggestuurde begeleiding, conform het decreet op de centra voor leerlingenbegeleiding. Het is dan ook nuttig de CLB's te stimuleren bijzondere aandacht te besteden aan dat probleem. Het probleem is niet nieuw. Het wordt al jaren aangekaart, maar zonder concrete resultaten. In het verleden antwoordde voormalig minister van Onderwijs, mevrouw Marleen Vanderpoorten, op een schriftelijke vraag dat ze “veel meer dan in het opleggen van gedetailleerde voorschriften en normen” heil zag “in het ondersteunen van een brede bewustwording inzake een gezonde lichaamshouding bij scholen, ouders en leerlingen”.

Aangezien te zware boekentassen een onmiddellijke en negatieve belasting voor de rug vormen, met mogelijke ernstige rugletsels tot gevolg, die kosten met zich meebrengen voor de sociale zekerheid, zijn preventieve acties zeker niet overbodig. Veel scholen, ouders en leerlingen zijn zich immers niet bewust van het probleem. Het tv-programma ‘Ook getest op mensen’ had op 5 september 2012 aandacht voor het probleem van zware boekentassen. In een school werden de boekentassen gewogen en aldus stelde men het volgende vast: 33% draagt de boekentas of rugzak over een schouder, 94% van de leerlingen spant de riemen niet aan en bij 94% is de rugzak of boekentas te zwaar (15% van het lichaamsgewicht of meer). Enige ondersteuning en stimulansen zijn dan ook absoluut noodzakelijk. Zoals gezegd: ook ouders hebben een belangrijke verantwoordelijkheid, maar die zijn zich vaak niet bewust van de ernstige gevolgen van een te zware boekentas. Daarenboven is het voor ouders vaak moeilijk om in te grijpen wanneer de kinderen opdrachten krijgen vanuit de school waarbij ze boeken, kaften, schriften enzovoort moeten meebrengen.

Het is dan ook belangrijk om dringend een jaarlijkse preventiecampagne uit te werken in het lager en het middelbaar onderwijs waarbij het probleem van het gewicht van de boe-

kentassen onder de aandacht wordt gebracht van leerlingen, leerkrachten en scholen. Sensibilisering enerzijds en het uitwerken van concrete maatregelen anderzijds zijn belangrijk om het (over)gewicht van de boekentassen aanzienlijk te doen dalen. Zowel scholen als leerlingen als ouders moeten worden ondersteund in een gezonde levenshouding.

Hoewel het opleggen van verplichte normen zoveel mogelijk moet worden vermeden, moet erover worden gedacht dat het invoeren van enige normering voor boekentassen misschien wel de enige oplossing kan zijn, indien op termijn blijkt dat door sensibiliseren de situatie in de praktijk niet aanzienlijk verbetert. Hopelijk is dat niet meer nodig en wordt het probleem automatisch opgelost.

Marijke DILLEN

Katleen MARTENS

Wim VAN DIJCK

Wim WIENEN

Jan PENRIS

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat:
 - 1° een gezonde en veilige levensstijl tot de eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het basisonderwijs behoort;
 - 2° uit onderzoek van de weging van boekentassen is gebleken dat in meer dan 55% van de gevallen boekentassen bij leerlingen in het lager onderwijs te zwaar zijn;
 - 3° het gewicht van de boekentas niet hoger mag zijn dan een tiende van het lichaamsgewicht, omdat een hoger gewicht van de boekentas kan leiden tot gezondheidsproblemen in het algemeen en tot specifieke rugklachten in het bijzonder;
 - 4° het streven naar rughygiëne bij leerlingen een constant aandachtspunt moet zijn;
 - 5° de scholen een belangrijke verantwoordelijkheid dragen en dat het gewicht van boekentassen onder de aandacht moet worden gebracht van zowel leerkrachten als leerlingen;
 - 6° de centra voor leerlingenbegeleiding daarbij een opdracht hebben en aan gezondheidspromotie kunnen doen, waarbij ze initiatieven ondersteunen die de gezondheidspromotie van leerlingen bevorderen, onder meer initiatieven waarbij leerkrachten en leerlingen worden gestimuleerd aandacht te besteden aan het gewicht van boekentassen;
 - 7° een preventiecampagne daarbij een nuttig instrument kan zijn;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° aandacht te besteden aan het probleem van de te zware boekentassen bij leerlingen uit het lager en het middelbaar onderwijs en oplossingen uit te werken samen met alle betrokken verantwoordelijken;
 - 2° dringend een jaarlijkse preventiecampagne uit te werken in het lager en het middelbaar onderwijs waarbij het gewicht van boekentassen onder de aandacht gebracht wordt van leerlingen, leerkrachten en scholen.

Marijke DILLEN

Katleen MARTENS

Wim VAN DIJCK

Wim WIENEN

Jan PENRIS

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM